

Sprawa C-30/22**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
złożonego zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem****Data wpływu:**

12 stycznia 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Administratiwen syd – Weliko Tyrnowo (Bułgaria)

**Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie
orzeczenia w trybie prejudycjalnym:**

20 grudnia 2021 r.

Strona skarżąca w postępowaniu głównym:

DV

Strona przeciwna w postępowaniu głównym:

Direktor na Teritoriaľno podelenie na Nacionaľnija osiguritelen
institut – Wielkie Tyrnowo

Przedmiot postępowania głównego

Skarga bułgarskiej obywatelki na decyzję Direktor na Teritoriaľno podelenie na Nacionaľnija osiguritelen institut (dyrektora regionalnego oddziału krajowego zakładu ubezpieczeń społecznych), w której oddalono odwołanie złożone przez nią od decyzji odmawiającej przyznania jej zasiłku dla bezrobotnych.

**Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie
prejudycjalnym**

Wykładnia postanowień zawartych w części drugiej, w tytule III, Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej.

Artykuł 267 akapit trzeci Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Pytania prejudycjalne

1) Czy art. 30 ust. 2 w związku z art. 30 ust. 1 lit. a) Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (zwanej dalej „umową”) należy interpretować w ten sposób, że osoby wskazane w drugim z tych postanowień są objęte podmiotowym zakresem stosowania art. 31 ust. 1 tej umowy, jeśli bez przerwy były one równocześnie zarówno obywatelami tego samego państwa członkowskiego, jak i podlegały ustawodawstwu Zjednoczonego Królestwa przez cały okres przejściowy, lub należy interpretować w ten sposób, że osoby określone w art. 30 ust. 1 lit. a) tej umowy są objęte podmiotowym zakresem stosowania art. 31 ust. 1 wyłącznie, gdy wykonują pracę najemną na terytorium Zjednoczonego Królestwa w chwili zakończenia okresu przejściowego lub po tym okresie?

2) Czy art. 30 ust. 2 w związku z art. 30 ust. 1 lit. c) umowy należy interpretować w ten sposób, że osoby wskazane w tym drugim postanowieniu są objęte podmiotowym zakresem stosowania art. 31 ust. 1 tej umowy, jeśli osoby te w charakterze obywateli Unii bez przerwy przez cały okres przejściowy przebywały wyłącznie na terytorium Zjednoczonego Królestwa, podczas gdy równocześnie z powyższym przez cały ten okres przejściowy do chwili jego upływu podlegały ustawodawstwu tego samego państwa członkowskiego, lub należy interpretować w ten sposób, że osoby określone w art. 30 ust. 1 lit. c) tej umowy nie są objęte podmiotowym zakresem stosowania art. 31 ust. 1, gdy przestały przebywać na terytorium Zjednoczonego Królestwa po upływie okresu przejściowego?

3) Na wypadek gdyby wykładnia art. 30 ust. 2 w związku z art. 30 ust. 1 lit. a) i c) umowy prowadziła do wniosku dotyczącego niemożności stosowania tych postanowień do okoliczności faktycznych w postępowaniu głównym ze względu na przerwę w pobycie na terytorium Zjednoczonego Królestwa obywatela Unii po upływie okresu przejściowego, czy z wykładni art. 30 ust. 4 w związku z art. 30 ust. 3 tej umowy wynika, że osoby przebywające lub pracujące w państwie przyjmującym lub w państwie miejsca zatrudnienia nie są już objęte zakresem stosowania art. 31 ust. 1, jeśli ich stosunki prawne jako osób zatrudnionych (pracowników) zostały zakończone i w wyniku tego utraciły one prawo pobytu i opuściły terytorium państwa miejsca zatrudnienia, odpowiednio państwa przyjmującego, po upływie okresu przejściowego, lub postanowienia te należy interpretować w ten sposób, że ograniczenie określone w art. 30 ust. 4 dotyczy prawa pobytu lub prawa do pracy wykonanych po upływie okresu przejściowego – przy czym bez znaczenia jest, kiedy następnie prawa te wygasły, jeśli istniały po upływie tego okresu przejściowego?

Przepisy i orzecznictwo Unii Europejskiej

Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej:

art. 2 lit. e), art. 30 ust. 1 lit. a) i c), art. 30 ust. 2 i 3, art. 31 ust. 1 zdanie pierwsze, art. 31 ust. 2, art. 32 ust. 1 lit. a) ppkt (i), art. 161 ust. 1.

Artykuł 2 lit. e): „»okres przejściowy« oznacza okres przewidziany w art. 126”;

Artykuł 30 ust. 1 lit. a): „Niniejszy tytuł ma zastosowanie do następujących osób: a) obywateli Unii podlegających ustawodawstwu Zjednoczonego Królestwa w dniu zakończenia okresu przejściowego, a także członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci”;

Artykuł 30 ust. 1 lit. c): [...] „c) obywateli Unii zamieszkujących w Zjednoczonym Królestwie i podlegających ustawodawstwu państwa członkowskiego w dniu zakończenia okresu przejściowego, a także członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci”;

Artykuł 30 ust. 2: „Osoby, o których mowa w ust. 1, są objęte zakresem niniejszego tytułu, pod warunkiem że nieprzerwanie znajdują się w jednej z sytuacji opisanych w tym ustępie, dotyczących jednocześnie państwa członkowskiego i Zjednoczonego Królestwa”;

Artykuł 30 ust. 3: „Niniejszy tytuł stosuje się również do osób, które nie są lub przestały być objęte ust. 1 lit. a)–e) niniejszego artykułu, lecz są objęte art. 10 niniejszej umowy, a także do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci”;

Artykuł 31 ust. 1 zdanie pierwsze: „Do osób objętych niniejszym tytułem zastosowanie mają zasady i cele określone w art. 48 TFUE, rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009”;

Artykuł 31 ust. 2: „W drodze odstępstwa od art. 9 niniejszej umowy na użytek niniejszego tytułu zastosowanie mają definicje zawarte w art. 1 rozporządzenia (WE) 883/2004”;

Artykuł 32 ust. 1 lit. a) ppkt (i): „W następujących sytuacjach, w zakresie określonym w niniejszym artykule, zastosowanie mają następujące postanowienia, o ile dotyczą osób, które nie są lub przestały być objęte art. 30: a) następujące osoby są objęte zakresem niniejszego tytułu na potrzeby uwzględniania i sumowania okresów ubezpieczenia, zatrudnienia, pracy na własny rachunek lub zamieszkania, w tym praw i obowiązków wynikających z tych okresów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 883/2004: (i) obywatele Unii, a także bezpaństwowcy i uchodźcy zamieszkujący w państwie członkowskim oraz obywatele państw trzecich spełniający warunki rozporządzenia (WE) nr 859/2003, którzy podlegali ustawodawstwu Zjednoczonego Królestwa przed zakończeniem okresu

przejściowego, a także członkowie ich rodzin i osoby pozostałe przy życiu po ich śmierci”;

Artykuł 161 ust. 1: „Jeżeli sąd w państwie członkowskim kieruje pytanie dotyczące wykładni niniejszej umowy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, o decyzji sądu krajowego zawierającej takie pytanie powiadamia się Zjednoczone Królestwo”.

Przepisy prawa krajowego

Kodeks za socialnoto osigurjawane (kodeks zabezpieczenia społecznego), wielokrotnie zmieniony i uzupełniony, w brzmieniu opublikowanym w DW, nr 77 z dnia 16.9.2021 r. (zwany dalej „KSO”):

Artykuł 54a ust. 1. „Prawo do zasiłku dla bezrobotnych mają osoby, w odniesieniu do których zapłacono lub są należne składki ubezpieczeniowe na rzecz funduszu »Bezrobocie« co najmniej przez 12 miesięcy w okresie ostatnich 18 miesięcy przed zakończeniem ubezpieczenia i które zostały zarejestrowane jako bezrobotne w urzędzie pracy; nie nabyły prawa do emerytury z tytułu okresu ubezpieczenia i wieku w Republice Bułgarii lub emerytury z tytułu osiągniętego wieku w innym państwie lub nie otrzymują emerytury z tytułu okresu ubezpieczenia i wieku w obniżonej wysokości określonej w art. 68a lub emerytury zawodowej określonej w art. 168 i nie wykonują działalności zawodowej, w odniesieniu do której podlegałyby obowiązkowemu ubezpieczeniu na mocy tego kodeksu lub ustawodawstwa innego państwa, z wyjątkiem osób określonych w art. 114a ust. 1 kodeksu na truda (kodeksu pracy)”.

Artykuł 117 ust. 1 pkt 2 lit. b). „Odwołania od decyzji dotyczących odmowy lub nieprawidłowego określenia, zmiany lub zakończenia wypłaty zasiłków dla bezrobotnych wnoszą się do dyrektora odpowiedniego regionalnego oddziału Nacionalniya osiguritelni institut”.

Artykuł 119. „Orzeczenia Administratiwen syd (sądu administracyjnego) podlegają zaskarżeniu w trybie kasacyjnym określonym w Administratiwnoprosesualen kodeks (kodeksie postępowania administracyjnego), z wyjątkiem orzeczeń wydanych w odniesieniu do skarg na akty określone w art. 117 ust. 1 pkt 1 i art. 117 ust. 1 pkt 2 lit. b), e) – w odniesieniu do kwot do 1000 BGN, lit. f) i g)”.

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

- 1 Z akt sprawy wynika, że skarżąca jest obywatelką Bułgarii. Była ona zatrudniona przez następujących pracodawców mających siedzibę w Wielkiej Brytanii: a) od dnia 1.12.2014 r. do dnia 16.7.2016 r. była zatrudniona przez pracodawcę Mimosa Health Care GL; b) od dnia 16.7.2016 r. do dnia 24.12.2018 r. była zatrudniona

przez pracodawcę Wellburn Care Homes Ltd; c) od dnia 20.9.2018 r. do dnia 2.2.2020 r. była zatrudniona przez pracodawcę Lfcal Care Force LLP; d) od dnia 3.2.2020 r. do dnia 29.3.2021 r. była zatrudniona przez pracodawcę NHS YORK Teaching Hospital.

- 2 W dniu 2.4.2021 r. skarżąca złożyła wniosek w charakterze osoby bezrobotnej, wnosząc o przyznanie jej zasiłku dla bezrobotnych na podstawie krajowego KSO. We wniosku skarżąca oświadczyła, że stosunek prawny łączący ją z pracodawcą NHS YORK Teaching Hospital został rozwiązany w dniu 29.3.2021 r., ze względu na upływ okresu obowiązywania umowy. Ponadto wskazuje, że nie nabyła prawa do emerytury z tytułu osiągniętego wieku w innym państwie, a także inne istotne okoliczności. Do tego wniosku załączono dokument dotyczący zakończenia stosunku pracy od dnia 29.3.2021 r. Organ, do którego złożono wniosek, decyzją z dnia 5.4.2021 r. zawiesił postępowanie administracyjne dotyczące przyznania zasiłku dla bezrobotnych na podstawie art. 54d ust. 4 bułgarskiego KSO. Uzasadnił to koniecznością wykazania deklarowanego okresu ubezpieczenia społecznego z tytułu pracy w Zjednoczonym Królestwie.
- 3 W kolejnym dniu, 6.4.2021 r., organ ten przesłał skarżącej pismo, wzywając ją do przedstawienia trzech dodatkowych dokumentów: zaświadczenia potwierdzającego okresy ubezpieczenia i dochody w innym państwie członkowskim; formularza CA3916 zgodnie z wymogami właściwej instytucji w Wielkiej Brytanii; a także oświadczenia dotyczącego określenia miejsca pobytu w związku ze stosowaniem art. 65 ust. 2 rozporządzenia [Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego].
- 4 Dokumenty te złożono, załączając również dokumenty wydane przez ostatniego pracodawcę, u którego skarżąca świadczyła pracę na terytorium Wielkiej Brytanii. Dokumenty te wykazują opisane w pkt 1 powyżej okoliczności. Zainicjowano elektroniczną wymianę informacji z zakresu zabezpieczenia społecznego między Bułgarią a Zjednoczonym Królestwem, dotyczących dokumentów ubezpieczeniowych skarżącej i wysokości otrzymywanego wynagrodzenia.
- 5 W dniu 16.8.2021 r. organ zabezpieczenia społecznego z zakresu bezrobocia wydał postanowienie i wznowił postępowanie administracyjne dotyczące wniosku skarżącej, przyjmując, że standardowy dokument elektroniczny otrzymany w wyniku wymiany elektronicznej umożliwia ustalenie, jakie są okresy zatrudnienia w Wielkiej Brytanii, w tym ostatni okres od dnia 3.2.2020 r. do dnia 29.3.2021 r., które to dane są niezbędne do oceny istnienia prawa do zasiłku dla bezrobotnych.
- 6 W dniu 18.8.2021 r. bułgarski organ zabezpieczenia społecznego z zakresu bezrobocia wydał decyzję, w której odniósł się do złożonego wniosku. Powołując się na art. 54g ust. 1 i art. 54a ust. 1 bułgarskiego KSO, organ ten odmówił przyznania skarżącej żadanego zasiłku dla bezrobotnych. W istocie przyjął on, że skarżąca ma okresy ubezpieczenia w Wielkiej Brytanii od dnia 8.12.2014 r. do dnia 29.3.2021 r., po czym nie ma „bułgarskich” okresów ubezpieczenia.

Stwierdził on, że nie można zastosować art. 30 umowy, ponieważ ze względu na powrót do Bułgarii skarżąca zakończyła istnienie transgranicznej sytuacji, w jakiej znajdowała się do dnia 31.12.2020 r., i sytuacja, w jakiej się ona znajduje, nie jest równocześnie związana z państwem członkowskim i ze Zjednoczonym Królestwem. Poza tym wskazano, że art. 32 tej umowy reguluje wyłącznie sumowanie okresów ubezpieczenia uzyskanych przed i po 31.12.2020 r., mając na względzie uzyskanie praw z zakresu zabezpieczenia społecznego, którą to ocenę należy przeprowadzić przy stosowaniu krajowego ustawodawstwa. W istocie skarżąca nie wykonywała pracy najemnej w Bułgarii, co do której zakończenia można by ocenić, czy spełnia ona wymogi bułgarskiej ustawy dotyczące prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

- 7 W dniu 7.9.2021 r. skarżąca wniosła, w trybie krajowego KSO, odwołanie od tej decyzji do strony przeciwnej w niniejszej sprawie, podnosząc, że art. 30 umowy reguluje wypadki takie jak rozpatrywany. W odwołaniu twierdziła między innymi, że jest obywatelką Unii Europejskiej, do której ma zastosowanie ustawodawstwo Wielkiej Brytanii w chwili zakończenia okresu przejściowego, a także rozporządzenie [Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/500 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie ustanowienia środków awaryjnych w dziedzinie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w następstwie wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii]. W następstwie złożenia tego odwołania strona przeciwna wydała decyzję, która jest przedmiotem postępowania głównego.

Zasadnicze argumenty stron w postępowaniu głównym

- 8 Skarżąca podnosi w skardze i przed sądem, że strona przeciwna nieprawidłowo interpretuje wspomnianą umowę. Jej zdaniem art. 30 tej umowy reguluje sytuacje właśnie takie jak sytuacja skarżącej, ponieważ przy powrocie na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej skarżąca stworzyła sytuację transgraniczną regulowaną przepisami tej umowy. Podniesiono, że skarżąca jest obywatelką Unii, do której w chwili zakończenia okresu przejściowego ma zastosowanie ustawodawstwo Zjednoczonego Królestwa. W istocie skarżąca podnosi, że gdyby nadal wykonywała pracę najemną na terytorium Zjednoczonego Królestwa, dla niej sytuacja nie byłaby transgraniczna, ponieważ zarówno świadczona praca, jak i prawo do zasiłku podlegałyby ustawodawstwu Zjednoczonego Królestwa. Z tego właśnie względu odpowiednie służby Zjednoczonego Królestwa wystawiły załączony do wniosku skarżącej dokument potwierdzający okoliczności faktyczne i prawne dotyczące zasiłku dla bezrobotnych.
- 9 W zaskarżonej decyzji strona przeciwna stwierdziła, że zgodnie z art. 54a ust. 2 pkt 4 krajowego KSO za okres ubezpieczenia uznaje się również okres uznany za taki na mocy ustawodawstwa z zakresu zabezpieczenia społecznego innego państwa na podstawie umowy międzynarodowej, której stroną jest Bułgaria, lub unijnych rozporządzeń dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Odpowiednio stwierdzono, że co do zasady Bułgaria powinna

stosować rozporządzenie nr 883/2004 (zwane dalej „rozporządzeniem”) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (zwane dalej „rozporządzeniem wykonawczym”). Na podstawie powyższego strona przeciwna przyjęła, że co do zasady zastosowanie ma norma kolizyjna zawarta w art. 11 ust. 3 lit. a) rozporządzenia, zaś wyjątki od możliwości stosowania tej normy przewidziano w art. 65 ust. 2. Ze względu na to, że od dnia 31.1.2020 r. Zjednoczone Królestwo nie państwem członkowskim Unii Europejskiej, zdaniem strony przeciwnej po upływie okresu przejściowego (czyli po dniu 31.12.2020 r.) ma zastosowanie umowa. Mając na względzie charakter dochodzonego prawa, strona przeciwna jest zdania, że podmiotowym zakresem stosowania, który należy uwzględnić, jest zakres określony w art. 30 umowy, przy czym jej zdaniem należy rozróżnić sześć grup osób objętych systematyką tego postanowienia. Podniesiono, że ze względu na to, iż skarżąca ma ostatni okres zatrudnienia w charakterze pracownika najemnego (co jest bezsporne) na terytorium Zjednoczonego Królestwa od dnia 3.2.2020 r. do dnia 29.3.2021 r., jest ona objęta zakresem stosowania art. 30 ust. 1 pkt 3 umowy. Równocześnie przepis ten może mieć zastosowanie wyłącznie przy uwzględnieniu art. 30 ust. 2. Odpowiednio, strona przeciwna jest zdania, że transgraniczna sytuacja istnieje wyłącznie wówczas, gdy obywatel państwa członkowskiego świadczy pracę na terytorium innego państwa członkowskiego. Po ustaniu w dniu 29.3.2021 r. stosunku prawnego skarżącej jako pracownika najemnego, w dniu 30.3.2021 r. zakończyła się również sytuacja transgraniczna i skarżąca nie jest osobą objętą zakresem stosowania art. 30 ust. 1 wspomnianej umowy. Z tego względu strona przeciwna jest zdania, że art. 61 i nast. rozporządzenia nie mają zastosowania do skarżącej. Z drugiej strony wskazano, że art. 32 umowy obejmuje sytuacje szczególne dotyczące osób, które nie są lub przestały być objęte zakresem stosowania art. 30 ust. 1 umowy. Do tych osób zdaniem strony przeciwnej ma jednak zastosowanie wyłącznie zasada sumowania okresów ubezpieczenia, zatrudnienia i innych okresów dla celów uzyskania praw do zasiłku. W konsekwencji, dla celów sumowania takich okresów, okresy zakończone po upływie okresu przejściowego mogą być uwzględnione zgodnie z rozporządzeniem, ponieważ zakresem stosowania objęte są osoby będące obywatelami Unii lub Zjednoczonego Królestwa, które w istocie są grupami osób, które uzyskały prawa z tytułu zabezpieczenia społecznego wyłącznie przed dniem 31.12.2020 r. lub przed tym dniem i po tym dniu. W wypadku tych osób przy ocenie praw zastosowanie ma ustawodawstwo krajowe, przy czym sumowaniu podlegają okresy zatrudnienia w Zjednoczonym Królestwie i okresy zatrudnienia, do których ma zastosowanie ustawodawstwo krajowe. Ze względu na brak okresów zatrudnienia, do których miałyby zastosowanie ustawodawstwo bułgarskie, nie przyznano prawa do zasiłku dla bezrobotnych i zdaniem strony przeciwnej należy odmówić takiego zasiłku. W praktyce, mając na względzie pismo strony przeciwnej skierowane do skarżącej w dniu 31.8.2021 r., strona przeciwna nie uznała istnienia swojej właściwości do przyznania skarżącej prawa do zasiłku ani do wykonania tego prawa.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 10 W istocie nie istnieje spór dotyczący okoliczności faktycznych w postępowaniu głównym. Opisane przez tutejszy sąd okoliczności faktyczne znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dowodach. Tutejszy sąd powziął jednak wątpliwość co do przedstawionej przez stronę przeciwną wykładni postanowień umowy. Ze względu na to, że spór dotyczący zgodności z prawem zaskarżonej decyzji strony przeciwnej powinien być rozstrzygnięty przez tutejszy sąd prawomocnym orzeczeniem, a także mając na względzie jednoznaczne brzmienie art. 267 akapit trzeci TFUE, tutejszy sąd jest zdecydowany wnieść o dokonanie wykładni mających zastosowanie, jego zdaniem, postanowień wspomnianej umowy. Biorąc pod uwagę art. 161 ust. 1 umowy, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ma właściwość do udzielenia odpowiedzi na pytania prejudycjalne dotyczące wykładni tej umowy.
- 11 Zdaniem tutejszego sądu ocena zgodności z prawem decyzji strony przeciwnej jest bezpośrednio uzależniona od możliwości stosowania norm kolizyjnych zawartych w rozporządzeniu (art. 61–65a) i doprecyzowujących uregulowań zawartych w rozporządzeniu wykonawczym (w jego rozdziale piątym) do stwierdzonych okoliczności, zgodnie z art. 31 ust. 1 umowy, lub od możliwości stosowania art. 32 tej umowy wyłącznie dla celów sumowania okresów, przy czym tą oceną zgodności z prawem objęta jest również kwestia właściwej instytucji, która powinna przyznać prawo do zasiłku dla bezrobotnych lub odmówić przyznania tego prawa.
- 12 W tym kontekście w pierwszej kolejności należy wskazać, że tutejszy sąd powziął wątpliwość co do możliwości stosowania art. 30 ust. 1 lit. c) umowy do sytuacji prawnej skarżącej. W istocie znaczenie tego postanowienia, zastosowanie do niego reguł logiki i jego obowiązywanie względem osób prowadzi do wniosku, że jego zakres stosowania obejmuje sytuację, w której spełnione są równocześnie następujące przesłanki: a) obywatel Unii w chwili stosowania tego postanowienia przebywa na terytorium Zjednoczonego Królestwa; b) do tego obywatela Unii w dniu zakończenia okresu przejściowego ma zastosowanie nie ustawodawstwo Zjednoczonego Królestwa, lecz ustawodawstwo innego państwa członkowskiego; c) zasady te obowiązują również w odniesieniu do członków rodziny tego obywatela i osób pozostałych przy życiu po jego śmierci. W niniejszym wypadku ze stwierdzonych okoliczności faktycznych wynika co najmniej, że do dnia zakończenia okresu przejściowego skarżąca podlegała ustawodawstwu Zjednoczonego Królestwa w rozumieniu art. 31 ust. 2 umowy w związku z art. 1 lit. l) rozporządzenia. W związku z powyższym sąd jest zdania, że skarżąca jest objęta hipotezą wskazaną w art. 30 ust. 1 lit. a) umowy. W istocie postanowienie to wymaga kumulatywnego istnienia dwóch okoliczności: a) dana osoba powinna być obywatelem Unii w chwili stosowania tego postanowienia; b) w chwili zakończenia okresu przejściowego, o którym mowa w art. 126, do tego obywatela Unii powinno mieć zastosowanie ustawodawstwo Zjednoczonego Królestwa. Niezależnie od tego, która z tych dwóch hipotez określa sytuację prawną

skarżącej, strona przeciwna w sposób oczywisty interpretuje możliwość ich stosowania w świetle wymogu określonego w art. 30 ust. 2 umowy. Jak wskazano powyżej, strona przeciwna jest zdania, że tak nazwana przez nią „transgraniczna” sytuacja, o której mowa w tym postanowieniu, istnieje wyłącznie, gdy zainteresowany obywatel danego państwa członkowskiego świadczy pracę w innym państwie członkowskim, a ze względu na zakończenie tego stosunku pracy w Zjednoczonym Królestwie, sytuacja ta nie istnieje i odpowiednio skarżąca nie należy do kręgu osób objętych sytuacjami, o których mowa w art. 30 umowy, odpowiednio, nie ma do niej zastosowania odesłanie zawarte w art. 31 ust. 1 tej umowy. Sąd powziął jednak wątpliwość co do przedstawionego przez stronę przeciwną sposobu wykładni. Jak wskazano powyżej, w art. 30 ust. 2 przewidziano, że osoby znajdujące się w sytuacjach określonych w art. 30 ust. 1 są objęte podmiotowym zakresem stosowania, pod warunkiem że nieprzerwanie znajdują się w jednej z sytuacji opisanych w tym ustępie, dotyczących jednocześnie państwa członkowskiego i Zjednoczonego Królestwa. Wyrażenie „pod warunkiem że nieprzerwanie” nie powinno być interpretowane jako ograniczające zakres stosowania tego postanowienia do trwania sytuacji, która polega na świadczeniu pracy na terytorium Zjednoczonego Królestwa przez zatrudnioną osobę, która jest obywatelem państwa członkowskiego. Z logiki tego postanowienia i z jego wykładni celowościowej wynika raczej wniosek, że osoby wskazane w art. 30 ust. 1 lit. a) są objęte podmiotowym zakresem stosowania tego postanowienia, gdy w ramach całego okresu przejściowego określonego w art. 126 umowy równocześnie nadal są obywatelami Unii, jak i podlegają ustawodawstwu Zjednoczonego Królestwa, przy czym w tych ramach czasowych przesłanki te nie powinny ulec zmianie, a późniejsza zmiana którejkolwiek z nich jest bez znaczenia dla podmiotowego zakresu stosowania art. 30 ust. 1 umowy.

13. Możliwe jest jednak twierdzenie, że przez wyrażenie „pod warunkiem że nieprzerwanie” w postanowieniu tym uwzględniono chwilę, w której powinno ono wyrazić swój kolizyjny charakter. Analogiczny wypadek zaistniałby nawet przy uwzględnieniu – tak jak strona przeciwna – że sytuacja prawna skarżącej wpisuje się w wymóg określony w art. 30 ust. 1 lit. c) umowy. Literalna wykładnia, a także cel zamierzony w umowie prowadzą do stwierdzenia, że osoby wskazane w art. 30 ust. 1 lit. c) są objęte podmiotowym zakresem stosowania tego postanowienia w ramach całego okresu przejściowego przewidzianego w umowie, gdy w ramach tego okresu są nadal obywatelami Unii przebywającymi na terytorium Zjednoczonego Królestwa i równocześnie w ramach całego okresu przejściowego podlegają wyłącznie ustawodawstwu tego samego państwa członkowskiego. Możliwe jest jednak interpretowanie tego postanowienia w ten sposób, że wyrażenie „pod warunkiem że nieprzerwanie” przewiduje możliwość stosowania podmiotowego zakresu stosowania art. 31 ust. 1 umowy wyłącznie do chwili, w której nieprzerwanie istnieją kumulatywnie wymienione w art. 30 ust. 1 lit. c) przesłanki, czyli do chwili gdy dana osoba jest obywatelem Unii, który przebywa jako osoba zatrudniona na terytorium Zjednoczonego Królestwa i równocześnie podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego. We wszystkich wypadkach tutejszy sąd jest zdania, że Trybunał Sprawiedliwości Unii

Europejskiej mógłby dokonać wiążącej wykładni znaczenia postanowień art. 30 ust. 1 lit. a) i c) w związku z art. 30 ust. 2 umowy.

- 14 Poza dotąd przedstawionymi względami tutejszy sąd dąży również do dokonania wykładni art. 30 ust. 3 i 4 umowy, biorąc pod uwagę ewentualną możliwość ich zastosowania do okoliczności faktycznych zaistniałych w postępowaniu głównym. Należy podkreślić, że strona przeciwna wcale nie komentowała hipotetycznej lub wyraźnej możliwości lub niemożności stosowania tych postanowień, pomimo ich subsydiarnego charakteru. W pierwszym z tych postanowień przewidziano, że pomimo iż dana osoba nie jest objęta hipotezami określonymi w art. 30 ust. 1 lit. a)–e), umowa ta ma zastosowanie do tej osoby, jeśli jest ona objęta podmiotowym zakresem stosowania określonym w art. 10 [przy czym w niniejszym wypadku przy uwzględnieniu okoliczności zaistniałych w sprawie wydaje się, że zastosowanie ma art. 10 ust. 1 lit. a)]. Odpowiednio w art. 30 ust. 4 wskazano, że osoby, o których mowa w art. 30 ust. 3, są objęte zakresem stosowania umowy wyłącznie, gdy mają prawo pobytu zgodnie z art. 13 umowy lub prawo do pracy zgodnie z art. 24 i 25. W istocie, jeśli stwierdzi się możliwość stosowania art. 30 ust. 3 umowy, tutejszy sąd dąży do dokonania wykładni zakresu stosowania tego postanowienia w związku z art. 30 ust. 4. Na pierwszy rzut oka reguły logiki wskazują, że ze względu na wygaśnięcie stosunku prawnego zatrudnienia danej osoby (pracownika) na terytorium Zjednoczonego Królestwa i opuszczenie przez tę osobę (obywatela Unii w szczególności) terytorium Zjednoczonego Królestwa art. 30 ust. 3 umowy nie ma już zastosowania do tej osoby, mając na względzie wymóg określony w art. 30 ust. 4, ponieważ osoba ta utraciła prawo pobytu na terytorium państwa członkowskiego – biorąc pod uwagę, że jedyną przyczyną pobytu na tym terytorium było świadczenie tam pracy. Można jednak również podnosić, że w istocie ograniczenie określone w art. 30 ust. 4 dotyczy prawa pobytu lub prawa do pracy wykonanych po upływie okresu przejściowego, przy czym bez znaczenia jest, do kiedy prawa te są wykonywane, ponieważ tak czy inaczej dana osoba nadal jest zatrudniona i posiada prawo pobytu na terytorium odpowiedniego przyjmującego państwa przez określony okres czasu po upływie okresu przejściowego i w tym okresie czasu jest ona objęta zakresem stosowania art. 31 ust. 1. W każdym wypadku, biorąc pod uwagę konieczność prawidłowego rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej mógłby udzielić użytecznych wskazówek interpretacyjnych tutejszemu sądowi w przedmiocie wspomnianych postanowień umowy.
- 15 Na koniec należy wskazać, że mając na względzie brak zastępczego dochodu skarżącej, który to dochód mógłby kompensować utratę dochodów z tytułu pracy na terytorium Zjednoczonego Królestwa, a także przy uwzględnieniu ewentualnej konieczności przedstawienia wniosku o przyznanie skarżącej prawa do zasiłku w Zjednoczonym Królestwie w terminie i na warunkach określonych w odniesieniu do tego uprawnienia, tutejszy sąd musi skierować do prezesa Trybunału wnioski o przeprowadzenie postępowania prejudycjalnego zgodnie z regułami określonymi w art. 105 regulaminu postępowania przed Trybunałem.